REDACȚIUNEA, Administrațiunea și Tipografia, BRAȘOV, piața mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ: In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială.

RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA" iese în fiăcare ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria: Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. N-rii de *Duminecă* 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr. N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.

Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov *Administrațiunea*, Piața mare Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 86. Brașov, Lunĭ-Marțĭ 18 Aprilie (1 Maiŭ). 1900.

Nu înțelegere, ci obstrucțiune!

Peste câte-va ḑile monarchul nostru plécă la Berlin, la aliatul sĕu, care dimpreună cu întréga poporațiune a capitalei germane îl aștéptă cu brațele deschise.

Nimenĭ nu va contesta însemnătatea întrevederii celor doi împĕrațĭ ai triplei alianțe în timpul de față, orĭ care ar fi motivul ei. Dér orĭ și cine va trebui sĕ recunóscă de altă parte, că Francisc Iosif I, cu tóte stăruințele, ce și le-a dat, ajutat de guvernele sale, nu póte duce cu sine în călĕtoria sa la Berlin convingerea, că încurcăturile interióre, de care sufere monarchia dualistă de atâția anĭ, sunt delăturate și că popórele împĕrăției, ce o stăpânesce, sunt mulțămite și liniștite.

De sigur, că 'i va cădé greu monarchului septuagenar gândindu-se, că în momentele când va fi salutat cu însuflețire de poporația germană a marelui imperiu, Germanii și Slavii supușĭ sceptrului sĕu continuă o luptă înverșunată între sine, care împiedecă așa de mult desvoltarea interióră și amenință organisațiunea de față a monarchiei. In tot casul luptele dintre slavism și germanism în propriul imperiu formézá o ilustrațiune posomorîtă la sĕrbările de primire, ce se vor face domnitorului monarchiei poliglote în Berlin.

Marĭ au fost încordările și stăruințele ministeriului Koerber, de a face posibilă cel puțin o apropiere, décă nu tocmai o împăcare între Cehii și Germanii Austriei. Și-a încercat norocul cu conferența de înțelegere și a reușit a întruni la un loc pe representanții ambelor tabere naționale antagoniste. Dér n'a ajuns la nicĭ un resultat favorabil, fiind-că n'a cutezat séu n'a vrut sĕ împlinéscă nicĭ minimul postulatelor, dela carĭ Cehii făceau dependentă orĭ-ce înțelegere cu Germanii și cu guvernul.

In dieta boemă a fost ḑilele din urmă o desbatere înfocată asupra cestiunei limbilor. Cu acésta ocasiune unul din conducĕtorii cehĭ a declarat, că Cehii numai de aceea s'au înfățișat în conferențele de înțelegere, ca sĕ facă guvernului cu putință a-le da satisfacțiunea cerută, — ceea-ce însĕ nu s'a întâmplat. Se scie, că acésta satisfacție se referă la postulatul de a-se restabili cel puțin acea parte a ordonanțelor de limbă desființate, care normézá valabilitatea limbei oficiale interne cehice. Pentru casul, că până în ajunul întrunirii „Reichsrath"-ului, ce se va întêmpla la 8 Maiŭ, nu se va da acea satisfacție din partea guvernului, s'a pus în vedere din partea cehică continuarea obstrucțiunei.

Astfel stând lucrurile, e invederat, că nu maĭ póte fi vorba de o înțelegere germano-cehă, fiă și numai provisorică, pentru a face cu putință mersul regulat al mecanismului parlamentar al statului. Este maĭ mult ca probabil așa-dér, că viitórea sesiune a parlamentului va fi tot așa de stérpă ca și cele anterióre și nu va puté înainta cu nimic lucrările urgente parlamentare din causa obstrucțiunei.

Firesce, că în asemenĭ împrejurărĭ nu-i speranță, ca sĕ se pótă vota budgetul, nicĭ proiectele de investițiune, nicĭ legile pactului. Și póte s'o pățéscă încă și ministru-președinte unguresc Szell, întrucât camera austriacă va fi împiedecată de a alege deputățiunea pentru cvotă, care sĕ se pótă înțelege cu deputățiunea alésă de camera ungară.

Sunt puține speranțe pentru o soluțiune pacinică. Se vorbesce, că décă proiectul de lege al limbilor, ce voesce a-l presenta guvernul camerei, în cas când n'ar maĭ avé alt refugiu, va ține sémă de postulatele drepte ale Cehilor, aceștia ar fi înclinațĭ sĕ renunțe condiționat la obstrucțiune. Dér aceste sunt până acum numai vorbe. Fapt este numai, că deputații cehĭ, cei moderațĭ ca și cei radicalĭ, proced astăḑĭ unanim și sunt în stare de a împiedeca mersul regulat al lucrării parlamentului chiar și atuncĭ, când n'ar fi susținuțĭ, ca și până acum, de către celelalte partide ale dreptei, cum sunt Slovenii, partida catolică și Polonii.

In adevĕr numitele partide au dat pe față în timpul din urmă în mod categoric, că nu aprobă obstrucțiunea Cehilor și în viitor. Mai ales Polonii s'au pronunțat, că nu pot sĕ sprijinéscă și de aicĭ încolo eventuala obstrucțiune cehică, căcĭ sunt de părere, că în contra Germanilor nu se póte guverna în Austria.

In timpul din urmă Dr. Kramarz a încercat se câștige pe Ungurĭ pentru dreptul public al Boemiei prin articulĭ publicațĭ în foile unguresci. Dér, firesce, că n'a aflat nicĭ un rĕsunet, căcĭ prea mare e temerea Ungurilor de federalism.

Cu tóte acestea Cehii se vĕd a fi fórte hotărîțĭ și atitudinea acésta a lor face ca situațiunea sĕ fiă fórte nesigură și pentru Austria și pentru dualism.

Politica maghiară șovinistă. Nisce constatărĭ fórte prețióse face organul partidei poporale maghiare în numĕrul sĕu mai nou asupra *politicei maghiare șoviniste.* Motiv i-a dat de sigur celea ce le-a scris organul lui Banffy despre *șovinism*, ridicându-l la trépta cea mai înaltă a scopului politicei unguresci. Vorbind de acest șovinism, organul amintitului partid scrie între altele:

„Ce a fost dela început până la degenerarea sa din urmă politica guvernamentală maghiară botezată urît *liberală?* — O samovolnicia centrală și locală, întemeiată pe domnia personală absolutistică... Și care i-a fost resultatul? In orbia ei fanatică a subminat, a sguduit și a nimicit tóte basele creștinescĭ ale societății maghiare, încât o *astfel de societate a încetat de a mai esista;* nu mai esista putere socială națională maghiară nicĭ catolică, nicĭ protestantă. Politica acésta a certat între sine tóte bisericele și confesiunile creștine, și chicotind: gaudet inter duos litigantes tertius: *supremația ovreéscă.* Étă, acésta este politica națională maghiară șovinistă, care se póte veseli acum asupra resultatelor.... Sufletul omului se înfioréză de simptomele cele mai nouĕ ale acestei degenerărĭ. Rădĕcinele acestei politice pĕcătóse au pĕtruns și în mechanismul de nou introdus al administrației justițiare, în curțile cu jurațĭ. Curtea cu jurați din Budapesta a achitat pe toțĭ acusații învinuițĭ cu infanticid și s'a timbrat deja înainte ca antisemitism eventualitatea când jurații ar cuteza sĕ osîndéscă pe aceia, în mânile cărora s'a luat viața unui infant născut viu. Er astăḑĭ este atacat procurorul, care, înfiorându-se de verdictul de erĭ, a cutezat sĕ respingă pe toțĭ jurații ovrei într'un al doilea proces criminal de felul acesta"....

Mai spune fóia din cestiune, că acéstă politică este, care *„a ferecat în lanțurĭ drepturile libertății, a secuestrat consciența independentă a cetățenilor, a lucrat sistematic, ca societatea sĕ devină cerșitóre* și josnică, numai ca sub falsa etichetă a liberalismului sĕ-șĭ asigure domnia arbitrară, care în timpul din urmă n'a mai fost nicĭ absolutism guvernamental, ci *a degenerat în cel mai sĕlbatec drept al pumnului"*.

Pentru completarea tabloului „A-ny" trebuia sĕ mai adaugă, că tot acésta politică a șovinismului maghiar a fost și este causa tuturor urgiilor, prigonirilor, ilegalităților și volniciilor, ce s'au comis și se comit în potriva naționalităților nemaghiare, politică, ce a făcut, ca măhnirea și nemulțămirea sĕ ajungă la cel mai înalt grad.

Din Austria. După cum se telegrafézá din Viena, prima ședință a *„Rechsrath"*-ului va fi Marțĭ în 8 l. c. — Din Praga se vestesce, că guvernul central va adresa încurênd tuturor partidelor întrebarea, décă doresc sĕ se convóce *conferența de înțelegere ceho-germană?* La cas când partidele ar da rĕspuns negativ, atuncĭ guvernul va înainta însușĭ parlamentului proiectul de lege despre regularea cestiunei de limbă, proiect, ce va cuprinde în sine și codificarea limbei cehice, ca limbă oficială internă.

Ispita alegerilor.

Aprópe ḑilnic cetim de un timp încóce prin gazetele unguresci, că ispita nouelor alegerĭ turbură cumplit visurile și liniștea somnului deputaților din dietă, mai ales însĕ ale acelora, carĭ nu sunt tocmai pe placul actualului ministru-președinte.

Se afirmă constant, că în provincia în tóte părțile se observă o mare mișcare și că trece mult peste sută numĕrul acelor deputațĭ, carĭ își tem serios mandatele. Aceștia umblă cu limba scósă sĕ-șĭ caute alte cercurĭ electorale, unde sĕ-șĭ pună candidatura.

Mulțĭ se întrébă, că în ce mĕsură ar voi Coloman Szell sĕ sporéscă numĕrul micului sĕu corp de gardă din deputații actualĭ și din cei viitorĭ, și o mare neliniște produce la cei „dubioșĭ" împrejurarea, că Szell a dat deja „achiul" în provincia și a început sĕ-șĭ organiseze ómenii și sĕ-șĭ pipăe, care ar puté fi majoritatea devotată lui personal în viitórea cameră.

Pe aḑĭ s'a convocat în Budapesta o conferență a clubului partidei liberale și, după cum anunță „Pol. Ert.", mai mulțĭ membri ai partidei vor sĕ pună pe tapet o declarațiune de încredere față cu ministru-președinte Szell, din causă, că — pe cum se ḑice — în timpul din urmă s'au îndreptat în contra lui Szell dese atacurĭ.

Conferența acésta se consideră din unele părțĭ ca o bună ocasiune, ce li-se oferă mameluciilor, de-a lingușĭ pe actualul distribuitor de mandate, căcĭ, își ḑic unii, lui Szell nu-i place numai caviarul, ci și tămâia. Se crede, că cu prilejul acesta îl vor tămâia pe d-l Szell chiar și tiszaiștii și banffyștii, căcĭ ei sunt mai ales aceia, carĭ își tem cojocul în fața viitórei campanii electorale.

Foile, carĭ combat actuala direcțiune, sunt pline cu combinațiunĭ de tot felul. Din parte opusițională se svonesce, că deja s'a dat ordin fișpanilor și solgăbirĕilor sĕ fiă cu ochii în patru, căcĭ deși noua lege despre judicatura curiei în cause electorale opresce vĕnătórea după suflete și corupțiunea, totuși óre-care *presiune* se póte face, mai ales, că „poporul" e dedat la așa ceva, ba chiar aștéptă sĕ fiă *presionat* într'o direcțiune séu alta.

Vĕnătórea după mandate o face cu mare sîrguință clubul independenților și încă prin *„părțile ardelene."* In Târgul-Mureșului se va și ține o adunare poporală convocată de clubul independent, după care vor urma alte adunărĭ, căcĭ, precum se afirmă chiar de fii apropiate de guvern, sunt în Ardeal 17 cercurĭ electorale în care „stindardul independenților" a învins și până acum. In cercurile acestea se vor candida deputațĭ așa ḑișĭ localĭ.

Altă fóiă scrie, că Szell a început sĕ pacteze cu cei de prin Slovăcime, apoi prin comitatele dunărene, nu mai puțin ca în comitatul Pestei, unde se teme, că partida poporală 'i va face resistență seriósă. In Bihor încă își are candidațĭ. Pe mamelucul Fașie din cercul Ceica îl va rĕsplăti cu un post la tabla regéscă din Oradea-mare, și în locul lui va afla un alt om, care sĕ nu facă parte din garda tiszaiștilor.

Vedem așa-dér, că se fac din greu pregătirĭ pentru alegerĭ, de unde apare, că ele nu stau tocmai departe și că e îndreptățită temerea acelora, carĭ tremură în fața lor, deși organele guvernului țin sĕ asigure cu tótă ocasiunea, că anul acesta încă n'are sĕ aducă o schimbare în camera actuală.

Conventul general al bisericei evangelice reformate din Ungaria a discutat și cestiunea privitóre la titlul de *„episcop al Transilvaniei"*, ce-l reclamă pentru sine episcopul rom. cat. dela Alba-Iulia. Raportorul a propus, ca conventul sĕ presenteze ministrului de culte protestul districtului bisericesc evang. ref. din Ardeal și sprijinindu-l sĕ-l róge ca sĕ retragă ordonanța, contra căreia se plânge numitul district.

Comisiunea respectivă a mai cerut ca ministrul sĕ liniștéscă pe protestanțĭ și a făcut următórea propunere:

„Considerând, că prin acea dispositiă a ministrului de culte, după care autoritățile sunt îndatorate de a titula pe episcopul catolic din Ardeal „episcop al Transilvaniei", acest episcop rom. cat. din Ardeal se învestesce cu o posiția de drept public mai universală și mai distinsă, decât episcopii celorlalte bisericĭ de acolo, e clar, că prin acésta dispositia apare vătămată egalitatea de drept a confesiunilor, ce se

esprimă în legĭ. Ministrul de culte trebue dér sĕ fiă rugat de a delătura acéstă neînțelegere și de a risipi îngrijirile."

Propunerea acésta a fost primită fără de nicĭ o desbatere de conventul general.

*

Un protestant de frunte cu care a avut ocasiune a vorbi un colaborator al fóiei „B. H". a declarat acestuia, că guvernul ar puté scăpa din acest impas, décă s'ar lăsa, ce-i drept, episcopului Majlath titlul de „episcop al Transilvaniei", dér autoritățile sĕ nu fiă obligate a folosi necondiționat acel titlu.

Sinodul eparchial aradan.

Arad, 16 (29) Aprilie.

Astădĭ la órele 9 și jumĕtate s'a început serviciul divin în biserica catedrală pontificând P. S. S. D. Episcop Iosif Goldiș, asistat de părintele archimandrit Augustin Hamsea, protosincelii Popp și Mangra, protopresbiterii Moga, Miulescu și Serb, și diaconii Bogoievicĭ și Dr. Suciu. In decursul liturgiei Bogoievicĭ a fost chirotonit întru presbiter.

După chemarea Duhului Sânt, P. S. Sa deschide Sinodul la órele 12¹/₄ în sala cea mare a seminariului diecesan, prin o vorbire în care constată progresul material al diecesei în ultimele 3 decenii. Spune apoi, că preoțimea și învĕțătorimea din diecesă este causa la multe din relele, ce sunt în diecesă. Mai vorbind P. S. Sa de unele denunțărĭ, îndémnă la pace și bună înțelegere.

La vorbirea P. S. Sale rĕspunde d-l Dr. Oncu, salutând pe Prea Sânția Sa, care pentru întâia-dată presidéză Sinodul ca Episcop.

Apoi Prea Sânția Sa designéză de notarĭ interimalĭ: din cler pe Ioan Georgia, din mirenĭ pe Dr. A. Marta și Dr. G. Popa.

Făcêndu-se apelul nominal presidiul constată maioritatea absolută a membrilor și că sinodul este capabil de a aduce concluse; se predau apoi actele de alegere ale secțiunei și, anunțând presidiul ședința proximă pe mâne la órele 11, închide ședința.

Cronică externă.

Regina Victoria către Irlandesĭ. După cum se anunță din Londra, regina Victoria a dat un manifest către poporul irlandes, în care dice, că primirea ce i-s'a făcut în Irlanda, a mișcat'o adênc și va duce din Irlanda o frumósă amintire. Regina rógă Provedința, sĕ facă a domni pace și armoniă în popor, pentru-ca Irlanda sĕ fiă fericită și sĕ prospereze. Pe séma sĕracilor din Dublin a trimis 1000 de funțĭ sterlingĭ; pe primarii din Dublin și Belfast i-a ridicat la rangul de baronĭ, ér titlu de cavaler li-a dat primarilor din Corc și Londonderry.

Regina a părăsit Irlanda după-ce timp de 3 sĕptĕmênĭ a petrecut acolo. De remarcat e, că aprópe prin nimic nu s'au conturbat serbările date în onórea ei. Insĕ cu tótă acésta liniște aparentă a spiritelor, totușĭ cei din Londra nu légă marĭ speranțe de acésta visită. Din Irlanda regina va merge la Windsor, unde în proximele dile se va ținé un consiliu secret.

Incoronarea împĕratului Wilhelm II de rege al Prusiei. Din Hamburg se telegraféză, că împĕratul Wilhelm al Germaniei va merge la tómnă în Königsberg, unde se va încorona de rege al Prusiei. Incoronarea se va face în capela citadelei din Königsberg, edificată în 1532. Tot aicĭ s'au încoronat regii Prusiei Frideric I la 1701 și Wilhelm I la 1861. La sĕrbare, care va fi probabil în Octomvre, vor fi învitațĭ toțĭ principii regalĭ și principesele Prusiei, precum și ceilalțĭ principĭ domnitorĭ germanĭ, carĭ au fost înconsciințațĭ deja despre acest act.

— Scirea din Hamburg e combătută de agenția „Wolff" din Berlin în felul, că cei din Berlin nu sciu încă nimic despre o astfel de încoronare a împĕratului Wilhelm.

Revolte. Din *Washington* se anunță, că în *Columbia* a isbucnit o rescólă și resculații au ocupat Cartagene.

— O mare firmă comercială din Madrid a primit o telegramă din *Kobe*, după care fostul general din Cuba *Rachi* s'a pus în fruntea unei mișcărĭ revoluționare, îndreptate în contra Americanilor și pentru independența Cubei. Se afirmă, că poporațiunea orașelor mai marĭ simpatiséză cu mișcarea acésta. O altă telegramă anunță, că generalul Maximo Gomez se pregătesce a pleca la San-Domingo.

Ordine pe insula Creta. In insula Creta domnesce acum ordine perfectă. Din causa acésta puterile, carĭ au încă trupe pe insulă, au pornit negociărĭ între sine, ca trupele sĕ fiă retrase gradat, deja înainte de tómna anului curent.

Rĕsboiul din Africa sudică.

Tóte scirile, ce sosesc din Africa de miadă-di, confirmă, că cele 40,000 de Englesĭ, pe carĭ i-a trimis Roberts din Bloemfontein sĕ împresure și sĕ prindă pe inimic, *n'au putut pune mâna pe nicĭ un Bur.* Cavaleria englesă de sub conducerea lui *French* și infanteria călăréță de sub comanda lui *Hamilton*, orĭ cât au înaintat de repede, n'au putut sĕ ajungă pe inimic. French, care mergea înainte, a sosit pe drumul Ladybrandului când deja ariergarda Burilor dispăruse între munții situațĭ spre nord de Ladybrand. Trupele aceste de Burĭ se retrăseseră din Dewetsdorp.

*

Mareșalul *Roberts* telegraféză din Bloemfontein cu data de 27 Aprilie, că generalul *French* a întrat în acea di cu cavaleria sa în *Tabanehu*, unde a aflat brigădile lui Hamilton și Smith-Dorrien. Roberts spune, că eșirile de partea rĕsăriténă a orașului sunt și acum dominate de inimic, pe care French și Hamilton se pregătesc a-l isgoni.

Lui „Times" i-se vestesce din *Bloemfontein* cu data de 26 Aprilie, că Englesilor nu li-se va da ocasiă de a pricinui pagube simțite Burilor. Generalul *Botha*, care Lunia trecută sosise la Dewetsdorp, *a priceput îndată situațiunea* și a dat ordin, ca trupele bure sĕ se retragă imediat.

Tot acésta i-se comunică din Londra diarului „Kölnische Zeitung". Fóia germană adauge, că la *Tabanehu* Burii i-au oprit locului pe Englesĭ și i-au reținut până când grosul armatei bure în retragere, a fost în siguranță.

*

Din *Pretoria* se anunță, că Burii îșĭ concentréză tóte trupele lângă Vynburg.

*

Din *Ladysmith* i-se comunică lui „Daily Telegraph", că Burii fac pregătirĭ pentru a petrece iérna în Natal. Ei îșĭ duc vitele pe iernare în Natal și dela indigenĭ încasséză dărĭ de chiriă pe locuințe. Din scirea acésta apare evident, că Burii nu se tem, că Buller va puté sĕ înainteze în decursul iernii. De altfel Buller a mai trimis și acum în urmă trupe auxiliare lui Roberts. Trupele acestea, după cum anunță o telegramă, au fost trimise sub comanda lui Hunter la Kimberley pentru a merge sĕ libereze Mafeking-ul.

*

D-l Max *Müller*, celebrul profesor dela Oxford, a publicat de curênd în „Deutsche Revue" un articol în favórea Englesilor din Africa australă.

Comitetul central al Ligei germanice din Lipsca a rĕspuns d-lui Max Müller în următorii termenĭ:

„Vei înțelege, că sublima mamă Germania, care-șĭ iubesce atât de mult chiar pe cei mai depărtațĭ fii ai sĕi, și-a întors fața dela tine, că legăturile de rudeniă între tine și națiunea ta s'au rupt și că nu mai ai dreptul de a te numi un German".

Acest rĕspuns traduce esact sentimentul popular, care esistă în Germania față de Anglia.

SCIRILE DILEI.

— 17 (30) Aprilie.

Diua de mâne 1 Maiŭ st. n. fiind serbată de lucrătorĭ ca di de repaus, pe care o ține și personalul technic din tipografia nóstră, numĕrul următor al foiei nóstre nu va puté sĕ apară, decât Miercurĭ séra.

Un frumos dar de Pascĭ. Ni-se scrie: 'Mĭ țin de plăcută datorință a esprima mulțămită respectuósă Ilustrei familii *Mocsonyi*, care în 9(22) Aprilie c., cu ocasiunea sĕrbătorilor Invierii Domnului, ca bunĭ Românĭ și din pietate creștinéscă, au oferit de Pascĭ *pentru toțĭ elevii și elevele*, cum și pentru *copiiĭ sĕracilor* d'aicĭ *colacĭ și ouĕ roșii*, pentru-ca în diua de Pascĭ sĕ surîdă și cei ce au plâns tot anul. Au grăbit a face, ca diua de Pascĭ sĕ fiă veselă la *180 copii* de-ai țĕranilor românĭ d'aicĭ, împărțind darurile chiar înși-șĭ membrii Ilustrei familii Mocsonyi. Multe inimĭ întristate le au înveselit, precum părintele bun înveselesce pe fiiĭ sĕi. In numele elevilor mei vin a esprima Ilustrei familii sinceră recunoscință, rugând pe Atotputernicul, ca celor ce sunt în viață sĕ le lungéscă firul vieții cu sănĕtate la mulțĭ fericițĭ anĭ; ér pe cei decedațĭ sĕ-i odihnéscă în locașurile drepților. — Capolnaș, 24 Aprilie nou 1900: *Emanuil Olteanu*, învĕțător.

O reuniune de temperanță în Câmpiă. Din comuna Țăgșor de pe Câmpiă, se scrie, că la inițiativa preotului de-acolo, a d-lui Virgil *Codarcea*, s'a înființat o reuniune de temperanță, care până acum cuprinde în sînul sĕu peste 30 familii. Scirea acésta e cu atât mai îmbucurătóre, cu cât în părțile acelea astfel de inițiative frumóse, carĭ se tindă la ajutorarea și emanciparea nemijlocită a poporului de rênd, nu s'au prea pomenit până acum. Dorim din inimă, ca stăruința tînĕrului preot Codarcea sĕ servéscă ca esemplu de imitare și altor colegĭ ai sĕi din acele părțĭ.

Mĕsurĭ severe la granița română. „Kel. Ert." e informat, că ministrul român de interne a dat ordin strict direcțiunilor de căi ferate române și autorităților dela frontiera româno-ungară, ca sĕ opréscă trecerea peste graniță a tuturor persónelor, carĭ n'au pașapórte regulate. Se vor sista chiar și *certificatele provisorii* pe 24 óre.

Coloman Szell în Viena. Foile ungurescĭ aduc scirea, că ministru-președinte Szell va merge dilele proxime la Viena, pentru-ca înainte de ce Majestatea Sa ar pleca la Berlin, sĕ-i raporteze asupra unor afacerĭ curente, ce se refer la cestiunĭ interióre și esterióre (austriace).

Nou canonic în Blașiŭ. Fóia bisericéscă din Blașiŭ primesce din Budapesta scirea, că Majestatea Sa a întărit numirea d-lui profesor gimnasial *Alexandru Uilăcan* în postul de canonic al capitlului metropolitan din Blașiŭ, în locul decedatului Elie Vlassa.

Verificarea frontierei. D-nii colonel *Groza*, comandant de brigadă și șeful statului-major al corpului 4 de armată, și maiorul *Demetriade*, din regimentul Mehedințĭ, carĭ au stat câte-va lunĭ la Budapesta, ca sĕ pregătéscă, dimpreună cu autoritățile maghiare, programul lucrărilor pentru verificarea frontierei, s'au reîntors la Pascĭ în țéră.

Falsificatorii de banĭ dela Turda. Privitor la arestarea falsificatorilor de banĭ dela Turda, despre care am amintit la timpul sĕu, se telegraféză acum din Clușiŭ, că unul dintre falsificatorĭ, anume Fenyvesi Victor, șĭ-a recunoscut fapta. In urma acésta s'a dat de urma unei *bande organisate* de falsificatorĭ de banĭ. Mașina, cu care fabricau banii, a fost aflată la Clușiŭ, unde era îngropată în pĕmênt. Doi tipografĭ din Clușiŭ, Baga și Szigethi, au fost arestațĭ. Notele false de câte 10 fl. au fost puse în circulațiune de Pusztai. Se dice, că a mai fost arestat în cestiunea acésta un proprietar de pĕmênt dela sate și un notar de cerc. In Turda se crede, că vor urma încă multe arestărĭ. Bancnotele false puse în circulațiune representă o sumă mare.

— Din Sibiiu se scrie de-asemenea, că în timpul din urmă s'au pus în circulațiă acolo nisce bancnote false de câte 10 fl. unele mai bine, altele mai rĕu reușite.

Inspecțiunea porturilor române. D-l Ión C. Grădișteanu, ministrul lucrărilor publice, care după cum se scie, se află în inspecțiunea porturilor române, a visitat Vinerĭ porturile Turnu-Severin, Gruia, Cetatea și Calafat. De aicĭ ministrul a mers sĕ visiteze porturile Corabia, Turnu-Măgurele și Giurgiu. Mercurĭ se va întórce în Bucurescĭ.

Monach nou. Asesorul consistorial Ignatie Pap, tot-odată și protopresbiter în Arad, a fost tuns întru monach la mănăstirea Hodoș-Bodrog. Episcopul Goldiș l'a făcut tot-odată și protosincel.

Incercare de atentat în contra unui episcop. Din Dobrițin se vestesce, că în contra episcopului romano-catolic de-acolo *Wolafka* s'a încercat un atentat. O calfă de mĕsar, om bețiv și depravat, a pĕtruns în camera de lucru a episcopului c'un revolver. Un polițist însĕ, înaintea căruia calfa cu numele Komadi, s'a lăudat, că va rĕpune pe episcop, a alergat la timp pe urmele primejdiosului om și l'a arestat. S'a aflat la el un revolver încărcat cu patru cartușe. Dus la poliță, Komadi a mărturisit, că voia sĕ împusce pe episcop.

Bastimentele române de rĕsboiŭ vor face micele călĕtorii de esercițiu (manevre) începênd dela 20 ale lunei viitóre. După terminarea micelor călĕtorii de esercițiu, bastimentele române de rĕsboiŭ, încrucișătorul „*Elisabeta*" și bricul „*Mircea*", însoțițĭ de douĕ torpilore: „*Năluca*" și „*Smeul*", vor întreprinde o mare călĕtoriă pe cóstele Anatoliei și al mărei Mediterane. Actualmente încrucișătorul „Elisabeta" se află în docurile plutitóre ale arsenalului din Galațĭ.

Filialele Băncei austro-ungare. Consiliul superior al Băncei austro-ungare, într'o ședință mai recentă a hotărît înființarea încă a 10 filiale în Austria, între carĭ pentru 9 s'a și fixat sediul, ér pentru a 10-a guvernul austriac sĭ-a reservat dreptul de a-l hotărî mai târdiŭ. In Ungaria de-asemenea se vor înființa 10 filiale, și anume în orașele: Tĕrgul-Mureșului, Panciova, Szombathely, Kecskemet, Neoplanta (Neusatz), Varașdin, Beszterczebanya (Neusohl), Kaposvár și Neutra. Aceste filiale îșĭ vor începe în timpul cel mai scurt agendele, pentru carĭ deja s'au și ales dirigenții.

Un oficer austriac în Transvaal. Din Pojun se telegraféză, că locotenentul Ferdinand Messinger dela primul batalion de pionerĭ de-acolo, pe la începutul lunei lui Martie a părăsit garnisóna, fără sĕ scie cineva. Numitul locotenent, după cum s'a aflat acum, a mers în Transvaal, căpĕtând spesele de drum dela guvernul transvaalian. Messinger era un oficer fórte activ.

Esplosiunea din Iohannesburg. Cu privire la esplosiunea în arsenalul dela Iohannesburg se scrie, că acéstă fabrică de tunurĭ și de munițiune în stil mare s'a înființat numai înainte cu 4 lunĭ. Burii în timpul din urmă au fost avisațĭ numai la munițiunea din fabrică. Causa esplosiunei nu se cunósce. Indată după esplosiune, ce s'a întêmplat cu o gróznică detunare, tóte casele vecine cu arsenalul erau în flacărĭ. Strigătele desperate ale femeilor și copiilor din stradele laterale au mărit încă spaima generală. Ambulanțele societății „crucei roșie" au dat ajutor răniților. Cei mai mulțĭ lucrătorĭ ai arsenalului sunt Francesĭ și Italienĭ. Intre cei nenorocițĭ s'a anunțat, că se află și directorul, inginerul Brack, un fiiu al directorului de căi ferate din Elveția. Acesta însĕ este director al arsenalului din Pretoria și a telegrafat tatălui, că nu i-s'a întêmplat nimic, deóre-ce esplosiunea n'a fost în Pretoria, cum s'a anunțat întâiŭ, ci în Iohannesburg. Numĕrul victimelor este mare: au murit 30 persóne și 54 au fost vulnerate. Autoritățile s'au convins, că nenorocirea nu este a-se ascrie unei întêm-

plărĭ. S'au și făcut deja mai multe arestărĭ. Se dice, că în 2—3 sĕptĕmânĭ arsenalul va puté sĕ fiă érășĭ reconstruit și sè funcționeze.

Posesorii de cai de pe teritoriul orașului Brașov se fac din nou atențĭ, că clasificarea cailor pentru miliția anul acesta se va face pentru orașul intern, Scheiŭ și Blumĕna în 1 Maiŭ n., ér pentru celelalte părțĭ ale orașului în 2 Maiŭ n. c., dela 8 óre diminéța în Têrgul vitelor (Brașovul-vechiŭ).

Liferare. La camera comercială din Brașov se află concursul pe cale de oferte al direcțiunii monopolului de stat sêrbesc din Belgrad (Serbia), pentru liferarea a 400 butóe nouĕ pentru petrol. Interesații se pot informa mai de-aprópe la sus numita cameră. Terminul ofertei este 10 Maiŭ st. n.

Musică pe promenadă. Mâne diminéță, în 1 Maiŭ n. la órele 7, va cânta musica orășenéscă pe promenadă.

Adunarea Asociațiunei meseriașilor românĭ.

Brașov, 30 Aprilie n.

Erĭ după amédĭ s'a ținut adunarea generală a „Asociațiunei pentru sprijinirea învĕțăceilor și sodalilor românĭ meseriașĭ“ din Brașov. A fost o adunare succésă și bine cercetată. Atât vorbirea de deschidere a d-lui președinte *Nic. Petra-Petrescu*, cât și diferitele raporturĭ ale comitetului cu privire la activitatea sa, la administrarea cassei etc. au fost pline de constatărĭ îmbucurătóre în ceea ce privesce progresele, ce le-a făcut acéstă vechiă Asociațiune.

Mai mult a preocupat pe membrii alegerea noului comitet, deórece se scia de mai înainte, că neobositul președinte, d-l Nic. Petra-Petrescu, constrîns de mulțimea ocupațiunilor sale, era hotărît în mod necondiționat de a-se retrage din postul de președinte. Aflarea unui bărbat capabil și hotărît, care sĕ-l înlocuéscă, era ceea ce mai mult îngrija și preocupa pe membri, căcĭ nu este ușor a găsi bărbațĭ, carĭ sĕ se angajeze la o muncă atât de încordată, cum a fost munca prestată de președinții de până acum ai acestei Asociațiunĭ

Dér prin o bună înțelegere și încredere împrumutată a succes totușĭ adunărei de erĭ sĕ stabiléscă o listă, care a fost primită cu unanimitate și a satisfăcut, putem dice, pe toțĭ, mai ales fiind-că după acéstă listă au intrat în comitet câte-va forțe nouĕ mult promițĕtóre, ca d-l profesor Ioan *Socaciu*, d-l Petru *Pop*, d-l profesor Ioan *Panțu* etc.

Constituindu-se comitetul între sine, acesta și-a ales ca președinte pe d-l profesor *Ioan Socaciu*. Adunarea a salutat cu însuflețite urărĭ de „sĕ trăéscă“ noul comitet și pe președintele sĕu, ér de altă parte d-lui Nic. P. *Petrescu* 'i-s'au adus mulțumite și elogiurĭ pentru zelul și statornicia, cu care timp de dece anĭ a condus acéstă Asociațiune. Drept recunoscință între unanime aclamărĭ 'i-s'a votat mulțumită protocolară, proclamat fiind în același timp și ca *președinte onorar* al societății.

In timpul alegerei și constituirei noului comitet adunarea, a fost condusă de d-l jude *Petru Pop*, a căruia procedere prevenitóre încă a contribuit mult la favorabila deslegare a cestiunei.

S'au anunțat și doi membri fundatorĭ, dintre carĭ unul, d-l Petru Pop, a și depus imediat taxa de 20 fl., deși d-sa a contribuit în favorul societății un șir lung de anĭ taxe de membri ordinarĭ. Alte amĕnunte vor urma în numĕrul de Duminecă.

Lume pĕcătósă.

Casurile dese de furt, de omor, de falsificărĭ și malversațiunĭ de tot felul, ce se întêmplă pe suprafața „globului maghiar“, atrag din ce în ce mai mult și atențiunea diaristicei maghiare.

Așa fóia guvernamentală „Bud. Hirl.“ se plânge într'un prim artical al numĕrului sĕu mai nou, că în Ungaria s'au sporit grozav de tare *casurile sensaționale*. Drept cea mai nouă sensație, fóia ungurésca citéză casul cu falsificarea de bancnote din Turda. S'a constatat, că înșelătorii au tipărit bancnote false în valóre de mai multe decĭ de mii. S'au aflat și confiscat până acum 400 de bancnote de câte 10 fl., și se anunță, că au fost în circulație bancnote în valóre de 20—30,000 fl. Acest cas de falsificare, dice „B. H.“, e cu atât mai însemnat, cu cât criminalii sunt de posiție socială mai înaltă. Au fost arestațĭ: proprietarul de pămênt Bela Csongray din Csegez și assesor de forul pupilar pensionat; notarul cercual Paska Simon din Săloiua, care e totodată și magistru postal și conducĕtor de matricule; Szigheti Peter, tipograf din Clușiŭ; tînerul tipograf Fenyvessy Victor, fiul unui funcționar de stat din Clușiŭ; Pasztai, organisatorul bandei; mĕsarul Segesvary Sandor din Turda; băcanul Nagy Ferencz din Turda; cârșmărița Nagy Maria din Turda și cetățénul Baga Jozsef din Clușiŭ, la care s'a aflat îngropată mașina de tipărit bancnotele, dér care a dispărut înainte de a-se face perchisiția domiciliară. Foile din Clușiŭ spun, că „în falsificare sunt părtașĭ *fórte mulți indivizĭ de posiție înaltă*“. Se dice, că afacerea stă în strînsă legătură c'un *omor* comis nu de mult în comitatul Turdei și că încurênd se vor face și alte arestărĭ.

Etă un fapt, care pune pe grijĭ pressa maghiară, vorba fiind aicĭ de-o bólă socială primijdiósă, care se lățesce tot mai mult în țéră. Din faptul acesta și din alte crime se constată, că de regulă criminalii de felul acesta sunt din classa cultă a poporațiunei, sunt ómenĭ școlițĭ, cu posițiune în societate, ómenĭ, în mânile cărora este depusă încrederea publică. Dér tocmai pentru acésta ei sunt cu atât mai primejdioșĭ.

„Bud. Hirlp.“ face constatărĭ încă și mai îngrijitóre în ceea-ce privesce *degenerarea morală* pe alte terene. Spune, că în Hodmezö-Vasarhely și în comitatul Timiș se dau casurĭ fórte dese când femeile își înveninéză bărbații, fiă pentru-ca sĕ trăéscă cu alții, fiă ca sĕ ia premiile de asigurare a vieții. Nu de mult s'a întêmplat, că în Nagykörös au fost puse în arest preventiv vr'o 20 de femei măritate, dómne și țĕrance, pentru abortărĭ — lucru' acesta, care aruncă o umbră tristă asupra idealului omenesc și a degenerării inimii femeescĭ de care Maghiarii trebue sĕ se cutremure.

Pe basa acestora, fóia ungurésca dice, că nu se mai póte vorbi de virtute, căcĭ în statistica criminală ele sunt rare, ca corbii cei albĭ printre cei negri. Causa? Sunt raporturile de avere și mai ales sistemul de educație de adĭ, care pune temeiŭ numai pe desvoltarea intelectului și măresce pretensiunile, dér negligă inima, caracterul, consciința și sentimentul datoriei. Șĭ-apoi cine nu înțelge, că mergênd pe acest drum Ungurii nu vor puté sĕ evite pustiirea, care după mărturia istoriei, a ajuns pe tóte acele popóre, carĭ s'au cufundat în imoralitate?

Convocare.

Societatea română de diletanțĭ „Progresul“ din Făgăraș își va ține adunarea generală *Duminecă în 13 Maiŭ 1900 st. v. la 3 óre p. m.* în localul obicĭnuit, institutul „Furnica“ din Făgăraș la care sunt poftițĭ a participa toțĭ membrii, precum și alțĭ binevoitorĭ ai acestei corporațiunĭ.

Obiectele: 1) Deschiderea ședinței și incassarea tacselor. 2) Constatarea membrilor presențĭ îndreptățițĭ la vot. 3) Alegerea comisiunilor. 3) Raportul și rațiociniul comitetului. 5) Censurarea raportului și a rațiociniului. 6) Propunerĭ diverse. 7) Constituirea pe un nou period de 3 anĭ. 8) Inchiderea ședinței.

Făgăraș, 27 Aprilie 1900.

Dr. Ioan Turcu mp., președinte. *Ioan Berescu* mp., secretar.

Varietățĭ scientifice.

Viitorul popórelor și al religiunilor. Cunoscutul filosof german, Eduard *von Hartmann*, s'a ocupat cu cestiunea acésta, și credem de interes a espune aicĭ pe scurt părerile lui. După dênsul, luând ca normă actuala înmulțire a diferitelor popóre, la sfîrșitul vécului viitor pămêntul va avé o poporațiune de douĕ-orĭ și jumĕtate mai mare ca acum, din care mai bine de douĕ sute de milióne de locuitorĭ vor trăi pe pămêntul rusesc, aprópe douĕ sute de milióne în Statele-Unite ale Americei de nord, vre'o alte douĕ sute milióne vor fi Germanĭ, dintre carĭ în Germania o sută douĕ-decĭ de milióne.

Anglia, Italia și Austria, cea dintâiŭ din causa teritoriului restrîns pe care-l posedă pentru traiul locuitorilor de rassă albă, cele din urmă și din causa acésta și din causă, că n'au colonii, nu vor puté avé un numĕr cu mult mai mare de locuitorĭ ca acum, căcĭ supraproducția de ómenĭ va emigra, forțamente.

Franța, din causa încetei înmulțirĭ a poporațiunei ei, nu va avé decât maximum cincĭ-decĭ de milióne de locuitorĭ.

Așadér imperiul lumei, influența materială, morală și intelectuală vor avé o pe la sfîrșitul vécului viitor Slavii, Germanii și Anglo-saxonii. Puterĭ de rangul întâiŭ nu vor fi decât trei: Rusia, Statele-Unite și Germania, și de abia Anglia se va ține de códa lor, grație numĕrului total al Anglo-saxonilor, pe glob, carĭ vor fi cei mai numĕroșĭ și a cărora limbă va fi cea mai rĕspândită.

Franța va declina, va cădé la rolul Spaniei de astădĭ.

Orĭ-cine își póte închipui incalculabilele cunsecințe politice, economice și intelectuale, ce vor decurge din acéstă transformare a echilibrului internațional, produs de mărirea mereu crescêndă a națiunilor numĕróse și de darea înapoi mereu accentuată a națiunilor micĭ.

Dér faptul acesta va produce și o consecínță importantă din punctul de vedere religios. Până pe la mijlocul vécului actual catolicismul era cea mai puternică ramură printre împărțirile religiei creștine și sta sĕ dispute rangul întâiŭ budismului. Protestantismul era încă debil, ér ortodoxismul par'că scos afară din causă.

Dér progresele neașteptate ale Germaniei, Angliei și Statelor-Unite, au dat protestantismului o desvoltare uriașă. Astădĭ el a întrecut deja numericesce catolicismul. Sórtea acestuia fiind legată de țĕrĭ și popóre, carĭ declină séu nu pot nisui la domnia lumei, ca Franța, Italia și Spania, fatalmente va urma progresiunea lor decrescêndă. Pe când protestantismul fiind rĕspândit, impus și înmulțit de popóre, care cresc repede și ca numĕr și ca influență politică, economică și intelectuală, va covêrși catolicismul.

In același timp ortodoxismul va profita de mărirea Rusiei și a poporului rusesc.

Peste o sută de anĭ, dice Hartmann, rolurile vor fi decĭ cu totul schimbate în sînul familiei creștine. Protestantismul va ține capul, urmat de-aprope de ortodoxism, amêndouĕ în crescere continuă, ér catolicismul va rĕmâné cel mai puțin important în continuă decrescere. Faptul acesta va avé intelectualicesce și moralicesce o influență colosală asupra mersului și desvoltării omenirei.

Telegrafia optică. La școla de rĕsboiŭ din Metz s'a deschis un curs de telegrafiă optică, telegrafie care, după cum se scie e bazată pe heliografie și care a adus marĭ servicii Englesilor în rĕsboiul sud-african, căcĭ li a permis, spun ei, deblocarea Ladysmithului.

Grație acestui sistem, Englesii împresurațĭ au putut continua sĕ comunice cu ajutórele lor și au rĕușit sĕ fiă liberațĭ

După cum cuvêntul arată, telegrafia heliografică e bazată pe întrebuințarea razelor solare.

Cu ajutorul unei oglindĭ, care aruncă în spațiu raze luminóse, pe carĭ le primesce la distanțe marĭ un post de observațiune, postul receptor, s'a ajuns a combina cu ajutorul duratei intervalelor de umbră punctele unui alfabet, care permite sĕ se traducă depeșa.

Iată principiul:

Pentru a se face o conversație între douĕ posturĭ, s'a imaginat un ingenios aparat de orologeriă, care imprimă oglindei o mișcare de rotațiune inversă de aceea a pămêntului, și permite a neutralisa mișcarea aparatului.

Din momentul, ce posturile sunt în comunicație, operatorii n'au de cât sĕ înregistreze semnalele și sĕ construéscă frasele.

Se înțelege, că acéstă conversațiune basată numai pe proiecțiunĭ cu intervale de umbră mai mult séu mai puțin prelungite, cere o atențiune escesivă și o mare abilitate din partea operatorilor.

Cursurile, carĭ s'au creat la școla de rĕsboiŭ din Metz vor avé o durată de 12 sĕptĕmânĭ și succesiv ofițerii vor veni sĕ învețe a mânui aceste curióse aparate.

Funcționarea acestei telegrafii bazată pe proiecțiunile solare, póte avé loc și nóptea, cu ajutorul aruncăturilor de luminĭ produse de nisce lămpĭ cu o mare intensitate și proiectate ca și radele solare pe oglinda aparatului.

Sunt de ajuns aceste câte-va esplicațiunĭ pentru a ne da sémă de marile servicii, pe carĭ heliografia li-a adus Englesilor împresurațĭ în Ladysmit, comunicând cu ușurință cu armata lor de ajutor, situată la distanțe fórte marĭ, situațiunea trupelor inimice.

Etă un nou argument în favórea menținerei acelor posițiunĭ tarĭ din care Burii vor sĕ înlăture pe Englesĭ.

Décă acest aparat ar fi fost inventat în timpul rĕsboiului din 71, consecințele ar fi fost cu totul altele.

Tactica rĕsboiului va trebui dér sĕ fiă schimbată în urma acestei invențiunĭ.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 29 Aprilie. Pregătirile pentru primirea împĕratului Francisc Iosif se fac cu mare iuțélă. Arcul de triumf pe piața Parisului e deja construit și urméză numai sĕ fiă împodobit. Casa artiștilor în strada Bellevue, pe unde va trece împĕratul Francisc Iosif la sosirea sa, va fi grandios împodobită. Inaintea frontului clădirii se va aședa un grup aranjat de profesórul Manzel. Grupul serbéză pe împĕratul Francisc Iosif ca pe protectorul artelor. Pe un piedestal înalt se vede bustul colosal al monarchului, căruia, o figură femeiéscă, ce simbolizéză arta, îi întinde laurii.

Londra, 29 Aprilie. Se anunță din Ladysmith, că Burii au luat disposițiunile cele mai severe pentru apĕrarea trecĕtorilor din jur de Ladysmith, și între altele au dispus, ca la fiă-care trecĕtóre sĕ pótă fi concentrate — în cas când Englesii ar încerca vre-un atac — tóte trupele bure.

DIVERSE.

„I-am vĕdut murind“. Raportorul lui „Daily News“, care a fost prins de Burĭ, scrie sub acest titlu din Stormberg următórele: Numai o lună am fost prisonierul Burilor, dér în acest timp am învețat a-i stima și iubi. După-ce m'au prins, m'au însoțit pe întreg câmpul de rĕsboiŭ, unde am vĕdut cum manuau armele. Vedeam cum aduceau pe morțĭ și rănițĭ de pe câmpul de luptă. I-am vĕdut pe Burĭ ca învingĕtorĭ și ca învinșĭ. I-am vĕdut pe ei când își căutau locuințele, unde îi așteptau soțiile și copii lor. I-am vĕdut luându-șĭ rĕmas bun dela iubiții lor de-acasă, cum în plóiă de lacrĕmĭ și sărutărĭ se despărțeau unul de altul. Am vĕdut bărbațĭ căruntĭ și tinerĭ voinicĭ cu buzele strînse privind mutĭ, cum pămêntul setos al Africei le sórbe sângele. Am vĕdut cum cu sudorile morții pe frunte tatăl se desparte de fiu, frate de frate și amic de amic. Am vĕdut pe răniții de mórte cum își sforțau zimbetul și voia bună pentru a consola pe soțiile séu mamele lor, carĭ au alergat în jurul patului lor. Tóte aceste și alte multe scene de aceste le-am vĕdut la Burĭ și simțul de dreptate m'a făcut sĕ mărturisesc, că nu numai sub stégurile nóstre se luptă eroi. O spun pe Dumnedeul meu, că ómenii aceștia, într'adevĕr, sciu muri frumos. Décă când-va un inimic a meritat stima inimicului, atuncĭ acești ómenĭ, după drept, sunt vrednicĭ de onórea națiunei britice. A trăi și a muri astfel, numai eroii adevĕrațĭ o pot face. „I-am vĕdut murind!“

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 26 Aprilie 1900

Sēminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme	
		dela	până la
Grâu Bănăţenesc . . .	80	8.15	8.?5
Grâu dela Tisa	80	8.10	8.?0
Grâu de Pesta	80	8.05	8.20
Grâu de Alba regală . .	80	8.—	8.15
Grâu de Bácska	80	— —	—.—
Grâu unguresc de nord .	80	— —	—.—
Grâu românesc	80	— —	—.—

Seminţe vechĭ orĭ noue	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme	
			dela	până la
Sĕcara. . .		70—72	6.65	7.—
Orz	nutreţ. .	60—62	6.45	6.55
Orz	de rachiu	62—64	5.90	6.—
Orz	de bere .	64—66	5.60	5.80
Ovĕs . . .		55—60	5.—	5.90
Cucuruz . .	bănăţên .	75	—.—	0.00
Cucuruz . .	alt soiu .	73	—.—	0.00
Cucuruz . .	„ „			
Hirişcă . .			5.—	5.30

Producte div.	Soiul	Cursul (Preţul per 100 de chilograme)	
		dela	până
Săm. de trifoiŭ	Luţernă ungur.	—.—	—.—
„	„ transilvană	—.—	—.—
„	„ bănăţenă	—.—	—.—
„	„ roşiă . .	—.—	—.—
Ulei de rapiţă	rafinat duplu .	—.—	— —
Ulei de in . .		—.—	—.—
Unsóre de porc	dela Pesta . .	61.50	62.—
„ „	dela ţéră . . .	—.—	—.—
Sêu de vacă. .	sventată . . .	49.—	49.50
Prune	afumată . . .	—.—	—.—
„		—.—	—.—
Lictar	din Bosnia în b.	17.25	17.50
„	din Serbia în s.	16.25	16.15
Nucĭ	slavon nou . .	18.50	19.—
Gogoşĭ	sêrbesc . . .	16.50	17.—
„	din Ungaria . .	—.—	—.—
Miere	unguresci . . .	—.—	—.—
„	serbescĭ . . .	—.—	—.—
Cêră	brut	—.—	—.—
Spirt	Drojdiuţe de s.	—.—	—.—

Bursa de Bucurescĭ

din 26 Aprilie n. 1900.

Valorĭ	Dobêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct.	93 1/2
„ „ Impr. 1892 . . .	5 „	Ian.-Iul.	95 —
„ „ din 1893 . . .	5 „	„ „	95 —
„ „ 1894 int. 6 mil. .	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32 1/2 mil.	4 „	Ian.-Iulie	80 1/2
„ „ Impr. de 50 mil. .	4 „	„ „	81.—
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	82 —
„ „ Impr. de 45 m. 1891	4 „	„ „	82.—
„ „ Im. de 120 mil. 1894	4 „	„ „	82 —
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	83.—
Oblig. de Stat (Conv rurale)	6 „	Maĭ-Nov.	83.—
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucurescĭ 1888	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	.—
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5 „	Ian.-Iuli.	95 3/8
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	79.3/4
„ „ urbane Bucurescĭ	5 „	„ „	87 .—
„ „ „ Iaşĭ . . .	5 „	„ „	80.1/2
Oblig. Soc. de basalt artificial	6 „	„ „	—.—
	V. N.		
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	50 v.	—.—
Banca Naţion. ult. div. 86.—	500	într. v.	2415
Banca agricolă	500	150 v.	3?0.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	291.—
Naţionala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	461.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	2?0	„ „	—.—
Soc rom. de constr. ult div. 15 l	2?0	„ „	45.—
Soc. rom. de hârtie ult. —.—	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	— —
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 30 l.	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr. de Tramays	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse. . .	12	„ „	105.—

Scompturĭ:

Banca nat. a Rom.	8%	Paris	3 1/2
Avansurĭ pe efecte	9 „	Petersburg . .	? 1/2
Casa de depunerĭ	12 „	Berlin	5 1/2
Londra	4%	Belgia	4%
Viena	4 1/2	Elveţia	5%

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Aprilie 1900.

Renta ung. de aur 4%. 117.50
Renta de corône ung. 4%. 92.70
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2 % . 121.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2 % . 99.60
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis. 117.20
Bonurĭ rurale ungare 4% 92.80
Bonurĭ rurale croate-slavone . . . 93.75
Impr. ung. cu premii . . . . . . 164.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin . 139.25
Renta de argint austr. 98.70
Renta de hârtie austr. 98.45
Renta de aur austr. 117.90
Losurĭ din 1860. . . . . 136.25
Acţii de-ale Băncei austro-ungară . 17.57
Acţii de-ale Băncei ung. de credit. 740.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit. 734.25
Napoleondorĭ 19.27
Mărcĭ imperiale germane. 118.37 1/2
London vista. 242.85
Paris vista. 96.45

Rente de corône austr. 4% . . . 98.35
Note italiene . . . . 91.—

Cursul pieţei Braşov.

Din 30 Aprilie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.—	Vênd.	19.04
Argint român.	Cump.	18.50	Vênd.	18.70
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.20	Vênd.	19.28
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

Cursul losurilor private

din 25 Aprilie 1900.

	cump.	vinde
Basilica	13.10	14.10
Credit	400.—	401 50
Clary 40 fl. m.	132.50	134.—
Navig. pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	65.—	67 —
Krakau	69 50	71.50
Laibach	49.50	50.50
Buda	134.—	136.—
Palffy	132.50	133.50
Crucea roşie austriacă . .	42 25	43 —
„ „ ung.	21 50	22.70
„ „ ital.	—.—	— —
Rudolf	65.—	66.—
Salm	175.25	177.25
Salzburg.	59 50	60.50
St. Genois	182	184 —
Stanislau	130 —	—.—
Trientine 4 1/2 % 100 m. c. .	178 —	—.—
„ 4% 50	80.—	—.—
Waldstein	178.—	184.—
„ de 10 francĭ . . .	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Invitare

la a

XXXIV-a adunare locală şi consorţială ordinară

a Consorţiului de economii şi împrumuturĭ din Braşov, a **primei Reuniunĭ a Amploiaţilor din Monarchia Austro-Ungară**, asociaţiune cu garanţă limitată,

care se va ţiné în **13 Maiŭ 1900** a. m. la 9 1/2 óre, eventual în 20 Maiŭ 1900 după amédĭ la 2 1/2 óre în sala cea mare a casei sfatului orăşenesc.

Ordinea de ḑi:

1) Raportul direcţiunei şi raportul comitetului de supraveghiare asupra gestiunei anului 1899.

2) Decidere (conclus) asupra întrebuinţărei profitului curat realisat în anul 1899.

3) Propunerĭ din partea direcţiunei, referitóre la §. 21 al statutului consorţial.

4) Alegerĭ de întregire pentru direcţiune şi pentru comitetul de supraveghiere.

5) Propunerĭ eventuale ale membrilor.

Braşov, 28 Aprilie 1900.

941,1—1.

Nr. 5668—1900.

Escriere de ofertă.

Pentru darea în **antreprisă** a lucrărilor de regulare a unei părţĭ **din drumul curmăturei** preliminate cu fl. 1667 94 séu 3335 c r. 88 banĭ se va ţiné o pertractare de oferte **Marţĭ, în 8 Maiu a. c. la 10 óre a. m.** în localul oficiului economic orăşenesc.

Ofertele închise provĕḑute cu un vadiu de 5% din suma preliminarului au sĕ fie înaintate până în ḑiuà pertractărei de oferte înainte de 10 óre şi predate la oficiul economic al oraşului, unde se pot vedé până atuncĭ şi condiţiunile de ofertă şi de contract în decursul órelor de oficiu antemerediane.

Ofertele trebue sĕ fie timbrate şi subscrise de mâna propriă a antreprenorului şi trebue sĕ conţină declaraţiunea, că oferentul cunósce condiţiunile de contract şi ofertă şi că se supune lor.

Braşov, 21 Aprilie 1900.

Magistratul orăşenesc.

939,1—1